Eduskunnan
lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Aihe: Lakivaliokunta perjantai 03.03.2017 klo 09:15 / HE 270/2016 vp / Asiantuntijapyyntö

Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Uudenmaan liitolta kirjallista lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuomioistuinlakia ja muita lainkäyttöön liittyviä lakeja. Uudistuksella kehitettäisiin käräjäoikeusverkostoa siten, että sen jälkeen Suomessa olisi 20 käräjäoikeutta nykyisten 27 käräjäoikeuden sijaan. Käräjäoikeuksien toimipaikkojen määrää vähennettäisiin nykyisestä 57:stä 36:een. Käräjäoikeuksien 20 hallinnollisen kanslian lisäksi erillisiä kanslioita jäisi neljälle ja istuntopaikkoja 12 paikkakunnalle.

Uudistuksella yhdistettäisiin Espoon ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudet Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudeksi. Lisäksi yhdistettäisiin Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin eteläiset kunnat Hyvinkää ja Nurmijärvi sekä Itä-Uudenmaan, Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet Itä-Uudenmaan käräjäoikeudeksi. Helsingin käräjäoikeuden tuomiopiiriin ei tehtäisi muutoksia. Uudistuksen jälkeen käräjäoikeuksia olisivat siten Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudet. Uudenmaan liitto ottaa lausunnossaan kantaa ainoastaan maakuntaa koskevien käräjäoikeuksien osalta.

Uudenmaan liitto katsoo, että Hyvinkään ja Nurmijärven kuntien yhdistäminen Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen on perusteltu hallituksen suunnitteleman maakuntauudistuksen näkökulmasta, koska siten ei muodostuisi maakunnan rajoja ylittäviä käräjäoikeuspiirejä. Uusimaa muodostaisi yhtenäisen kokonaisuuden.

Esityksen mukaisesti käräjäoikeuspaikkakuntia jatkossa olisivat Espoo, Helsinki ja Vantaa. Istuntopaikat säilytettäisiin Porvoossa ja Raaseporissa. Uudistuksen seurauksena lakkaisi käräjäoikeuksien hallinnollinen kanslia Järvenpäässä, Porvoossa ja Raaseporissa. Esityksen mukaan koko valtakunnan tasolla kaikki lakkautettavat hallinnolliset kansliat sijaitsevat vain Uudellamaalla. Uudenmaan liitto pitää ratkaisua kansallisella tasolla epäoikeudenmukaisena. Lakkautusten tulisi kohdistua tasaisesti koko maahan.

Ehdotusten myötä kaksikielisten käräjäoikeuksien määrä vähenisi, kun Espoon ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudet, Itä-Uudenmaan ja Vantaan käräjäoikeudet yhdistettäisiin. Erityistä huomiota tulee Uudenmaan liiton näkemuksen mukaan kiinnittää siihen, että käräjäoikeuksissa olisi riittävä määrä myös ruotsinkielentaitoista henkilöstöä. Uudistusesitysten johdosta ruotsinkielentaitoisten tuomarien lisäksi käräjäsihteerien tai muun

kansliahenkilökunnan rekrytoiminen voi vaikeutua, eikä nykyisten käräjäoikeuksien osaava ja kielitaitoinen henkilöstö ole välttämättä lainkaan halukas siirtymään työskentelemään uusiin toimipaikkoihin. Riski koskee erityisesti Itä- ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuksia.

Kielellisten kysymysten lisäksi tulee ottaa huomioon, että myös Uudellamaalla välimatkat voivat olla pitkiä, eivätkä kulkuyhteydet välttämättä ole kaikissa tapauksissa toimivia. Esimerkiksi matkustaminen Porvoosta Vantaalle on erittäin aikaavievää, koska suoria yhteyksiä ei juurikaan ole. Sama koskee kulkuyhteyksiä Raaseporista Espooseen. Asiaa tulee tarkastella sekä asiakkaiden että henkilökunnan näkökulmasta. Siten vähintäänkin istuntopaikkojen säilyttäminen Raaseporissa ja Porvoossa on erittäin tärkeää. Uudenmaan liitto painottaa ruotsinkielisten palvelujen säilymisen merkitystä myös Länsi- ja Itä-Uudenmaan kuntien asukkaiden kannalta ottaen huomioon myös edellä manintut välimatkat, jotka osaltaan vaikeuttavat asiointia.

Esityksen perusteluissa mainittu arvio siitä, että "Uudenmaan maakunnan väestön kielellinen jakauma sekä työssäkäynti- ja asiointisuunnat huomioon ottaen kielitaitoisen henkilöstön rekrytointi ei muodostune ongelmaksi" ei ole itsestäänselvyys, vaan se tulee varmistaa asianmukaisesti.

Ystävällisin terveisin,

Uudenmaan liitto

Ossi Savolainen
maakuntajohtaja

Jakelu

Eduskunnan lakivaliokunta
UML / Kirjaamo